

livsyklusvurdering på håndkleruller⁸⁵ viser at energiforbruket til distribusjonen utgjør 5 % mens energiforbruket på vaskeriet utgjør 80 % av det samlede energiforbruket i livssyklusen⁸⁶.

O39 Klassifisering av øvrige kjemikalier

Øvrige kjemikalier som benyttes regelmessig av virksomheten skal ikke være klassifisert i henhold til tabellen under.

Øvrige kjemikalier som benyttes regelmessig av virksomheten er bløtlegging, avkalkning, avløpsåpner, desinfeksjon til overflater, ovn- og grillrengjøringsmiddel, luftfrisker og gulvpleiemidler. Med gulvpleiemidler menes grunnpolish, gulvpolish, gulvvoks, vaskepolish, vaskepleiemiddel med voks, samt polishfjerner og voksfjerner.

Sikkerhetsdatablader for øvrige kjemikalier benyttet i lisensperioden skal dokumenteres av virksomheten som søker om Svanemerket.

Miljømerkede kjemikalier merket med Svanemerket, EU Ecolabel, Blue Angel eller Bra Miljöval oppfyller kravet.

Unntak:

Rengjøringsprodukter som benyttes til vedlikehold, som f.eks. rengjøringsmiddel til oppvaskmaskin, kaffemaskiner, kobberpuss, rengjøring til fryserom, polering av rustfrie overflater og møbler, absorberingsmiddel, tyggegummifjerner, flekkfjerning til matter og interiør er unntatt fra kravet.

Tabell 13 Ikke tillatt klassifisering av øvrige kjemikalier

CLP-forordning 1272/2008		
Fareklasse	Farekategori	Farekode
Farlig for vannmiljøet	Akutt kategori 1 Kronisk kategori 1-4	H400*, H410*, H411*, H412*, H413*
Akutt giftighet	Kategori 1-4	H300, H310, H330, H301, H311**, H331, H302**, H312**, H332**
Spesifikk målorgantoksisitet med enkelt eller gjentatt eksponering	STOT SE kategori 1-2 STOT SE kategori 3 (gjelder kun sprayprodukter) STOT RE kategori 1-2	H370, H371, H372, H373 H335 (gjelder kun sprayprodukter***)
Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Kategori 1 (gjelder kun sprayprodukter)	H318 (gjelder kun sprayprodukter***)
Aspirasjonsfare	Kategori 1	H304
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Kategori 1/1A/ 1B	H334, H317 eller merket med EUH 208: «Inneholder (navnet på det sensibiliserende stoffet). Kan forårsake allergisk reaksjon.»
Kreftfremkallende egenskaper	Kategori 1A/1B/2	H350, H351
Kjønnscelemutagenitet	Kategori 1A/1B/2	H340, H341
Reproduksjonstoksisitet	Kategori 1A/1B/2/Lact.	H360, H361, H362

⁸⁵ Schmidt, A. (2000): Life cycle assessment of towel rolls (3rd ed.). dk-TEKNIK ENERGY & ENVIRONMENT

⁸⁶ Frydendal, J.; Schmidt, A. & Zeuthen, J. (2000): Towel rolls in a life cycle perspective. Sophus Berendsen A/S & dk-TEKNIK ENERGY & ENVIRONMENT

Vær oppmerksom på at det er produsenten som er ansvarlig for korrekt klassifisering.

*Unntak gis for produkter som er klassifisert miljøskadelig med bakgrunn i innhold av kvartære ammoniumforbindelser. Unntak gis også til klorforbindelser som kreves brukt av myndighetene, eller som brukes ved utbrudd av smittsomme sykdommer, utbrudd av mugg eller ved behov for sanering.

**Alle profesjonelle produkter kan merkes med H302, H311 hvis klassifiseringen skyldes innhold av pereddiksyre (CAS 79-21-0), H312 og H332 hvis emballasjen er utformet slik at brukeren ikke kommer i kontakt med produktet.

***Produkter i spruteflasker eller tilsvarende utstyr med dyser som ikke danner spray-sky kan merkes med H335 og H318.

- 📄 Sikkerhetsdatablad for produktet i henhold til gjeldende europeisk lovgivning (Annex II to REACH Regulation, 1907/2006/EC) for alle øvrige kjemikalier som benyttes.
- 📄 Hvis produktet er merket med H302, H312, H332 skal en beskrivelse eller bilde av emballasjens utforming vedlegges.
- 🗑️ Bekreftelse på at produkter klassifisert som H318 og H335 ikke skal benyttes på sprayflasker, som danner spray-sky.

Bakgrunn til krav gjeldende klassifisering av øvrige kjemikalier

Nordisk Miljømerking har valgt å spesifisere hvilke typer produkter som skal oppfylle krav til fareklassifisering. Rengjøringsmidler som benyttes til vedlikehold, typisk til utstyr som kaffemaskiner osv. er unntatt fra kravet. Skyllemiddel og sølv-puss er utelatt fra kriterieteksten, da disse finnes i miljømerkede varianter. Skyllemiddel finnes merket med Bra Miljöval, og sølv-puss merket med EU Ecolabel. Skyllemiddel blir dessuten sett på som et produkt som er unødvendig å benytte i denne sammenhengen.

Bruk av kjemikalier har stor betydning for virksomhetens miljøbelastning. Hoteller, restauranter og konferansevirksomheter har behov for å benytte en rekke øvrige kjemikalier, utover daglig rengjøring. Selv om produktene kun benyttes periodisk, blir volumet i løpet av et år betydelig. Det stilles derfor strenge krav til klassifisering av øvrige kjemikalier, da dette er produkter som ofte inneholder miljø- og helseskadelige innholdsstoffer vi ønsker å unngå. Krav til øvrige kjemikalier som ikke kan miljømerkes, er satt på bakgrunn av Nordisk Miljømerkings mål om å redusere økotoksiske stoffer i vannmiljøet samt av hensyn til arbeidsmiljøet.

O40 Forbudte stoffer

Gulvpleiemidler:

Gulvpleiemidler som benyttes skal ikke inneholde:

- Perfluorinerede og polyfluorinerede alkylerte forbindelser (PFAS)

Kravet kan dokumenteres ved at virksomheten bestiller gulvpleiemidler fri for perfluorinerede og polyfluorinerede alkylerte forbindelser (PFAS). For eksempel kopi av kontrakt eller avtale med underleverandør.

Med gulvpleiemidler menes grunnpolish, gulvpolish, gulvvoks, vaskepolish, vaskepleiemiddel med voks, samt polishfjerner og voksfjerner.

Desinfeksjonsmidler til overflater:

- Ozonert vann (ozonvann) er ikke tillatt å bruke som desinfeksjonsmiddel.

Merk at ozonert vann heller ikke er tillatt å bruke til generell rengjøring.

- Desinfeksjonsmidler til overflater skal ikke inneholde følgende stoffer i så høye konsentrasjoner at det fremkommer på produktets sikkerhetsdatablad:
 - Reaktive klorforbindelser, som for eksempel natriumhypoklorit
 - Organiske klorforbindelser

Elektrokjemisk aktivert vann (ECA-vann) danner hypokloritt og er derfor ikke tillatt.

Unntak: Klorforbindelser som kreves brukt av myndighetene, for eksempel til rens av dusjhoder i Norge, unntas fra kravet. Det gis også unntak fra kravet ved utbrudd av smittsomme sykdommer, utbrudd av mugg eller ved behov for sanering.



Bekreftelse fra virksomheten på at det alltid bestilles gulvpleiemidler uten PFAS. For eksempel kopi av kontrakt eller avtale med underleverandør.



Sikkerhetsdatablad for alle desinfeksjonsmidler til overflater som benyttes, som viser at de er fri for reaktive og organiske klorforbindelser, dokumentert i krav til "klassifisering av øvrige kjemikalier".

Bakgrunn til krav gjeldende forbudte stoffer

Gulvpleiemidler:

"Perfluorinerede og polyfluorinerede alkylerede forbindelser (PFAS) utgjør en gruppe stoffer, som har uheldige egenskaper. Stoffene er ofte å finne i gulvpleiemidler. Visse forbindelser brytes ned til stabile PFOS (perfluoroktansulfonat) og PFOA (perfluoroktansyre) og lignende stoffer. Stoffene er veldig persistente og opptas lett i kroppen⁸⁷, samtidig som de påvirker biologiske prosesser, er mistenkt for å være hormonforstyrrende, kreftfremkallende og ha en negativ innvirkning på immunsystemet.⁸⁸ På bakgrunn av disse uheldige egenskapene, har Nordisk Miljømerking besluttet et forbud i gulvpleiemidler.

Desinfeksjonsmidler:

"Kjemikaliefri rengjøring" har blitt mer populært de siste årene, og ozonvann er en av flere konkurrenter på markedet. Ideen om å produsere ozon i vann ble populær i Norden rundt 2010. Ozonert vann produseres ved å tilføre ozongass til vann. Ozon i seg selv er en giftig gass og farlig for mennesker selv ved lave konsentrasjoner.

⁸⁷ Borg, D., Tissue Distribution Studies And Risk Assessment Of Perfluoroalkylated And Polyfluoroalkylated Substances (PFASS), Doktorsavhandling, Institute Of Environmental Medicine (IMM) Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden 2013
http://publications.ki.se/xmlui/bitstream/handle/10616/41507/Thesis_Daniel_Borg.pdf?sequence=1

⁸⁸ Heilmann, C. et al, Persistente fluorbindelser reduserer immunfunksjonen, Ugeskr Læger 177/7, 30.3.2015 OSPAR 2005: Hazardous Substances Series, Perfluorooctane Sulphonate (PFOS), OSPAR Commission, 2005 (2006 Update), MST, 2005b: Miljøprosjekt nr. 1013, 2005, More Environmentally Friendly Alternatives to PFOS-compounds and PFOA, Miljøstyrelsen, 2005.

I henhold til den 23. ATP (tilpasning til teknisk utvikling) til CLP-forordningen ⁸⁹ er ozon klassifisert som følger: Ox. Gas 1 (H270): Kan forårsake eller forsterke brann; oksiderende, Carc. 2 (H351): Mistenkes for å kunne forårsake kreft. Muta. 2 (H341): Mistenkes for å kunne forårsake genetiske defekter. Acute Tox. 2 (H330): Dødelig ved innånding. STOT SE 2 (H370): Forårsaker organskader (nervesystemet) ved enkel eksponering. Den nye klassifiseringen trer i kraft 1. februar 2027. Nordisk Miljømerking har besluttet å forby bruk av ozonvann på bakgrunn av denne klassifiseringen. Det er en bekymring for at grenseverdier for yrkes-eksponering kan overskrides når produktet produseres, i tillegg til ozonets høye reaktivitet og mulige skadelige reaksjonsprodukter.

Det finske instituttet for helse og velferd (THL) anbefaler ikke bruk av ozonvann produsert i husholdningen, og har flere bekymringer rundt bruken. ⁹⁰

Organiske- og reaktive klorforbindelser, som for eksempel natriumhypokloritt, er innholdsstoffer som benyttes i desinfiserende og antibakterielle produkter. Innholdsstoffene kan være giftige eller føre til at det dannes giftige ikke-nedbrytbare bioakkumulerende stoffer. På bakgrunn av dette har Nordisk Miljømerking besluttet et forbud mot disse innholdsstoffene i desinfeksjonsmidler.

Elektrokjemisk aktivert vann (ECA-vann) markedsføres ofte som ufarlig og bestående av kun vann og salt. Dette medfører ikke riktighet. Produktet fremstilles på brukerstedet ved at det sendes strøm igjennom saltvannet, som medfører dannelsen av hypokloritt. ECA-vann kan i tillegg være med på å fremme bruken av desinfeksjon på områder der det ikke er et reelt behov for desinfisering, som kan være medvirkende til å utvikle resistens hos mikroorganismer. Nordisk Miljømerking tillater derfor ikke bruk av ECA-vann hos Svanemerkede virksomheter.

O41 Granulat til oppvask

Kravet er kun relevant for virksomheter som benytter oppvaskmaskiner med granulater.

- Ved bruk av oppvaskmaskiner som benytter granulater skal ansatte, som håndterer maskinen, være opplært i hvordan utslipp forhindres ved vedlikehold og etterfylling av granulater.
- Bruk av ikke nedbrytbart plastgranulat skal fases ut. Fra og med 1. april 2024 skal all bruk være faset ut. Granulat som benyttes etter dette tidspunktet skal være dokumentert nedbrytbar i jord, i henhold til ISO-standard 17556:2019.

🔑 Bekreftelse på at ansatte får opplæring i å forhindre utslipp av granulater.

🔑 Bekreftelse på at bruk av ikke nedbrytbart plastgranulat fases ut innen 1. april 2024.

📁 Dokumentasjon på at granulater som benyttes etter 1. april 2024 er nedbrytbar i jord, i henhold til ISO-standard 17556:2019.

⁸⁹ The 23rd ATP (Adaptation to Technical Progress), April 2025: [Commission Delegated Regulation \(EU\) 2025/1222 of 2 April 2025 amending Regulation \(EC\) No 1272/2008 of the European Parliament and of the Council as regards the harmonised classification and labelling of certain substances](#)

⁹⁰ Käykö otsonivesi pintojen tai ihon desinfiointiin? THL, 2023

Bakgrunn gjeldende krav til granulat til oppvask

Nordisk Miljømerking ønsker at bruken av plastgranulat som benyttes i spesialtilpassede oppvaskmaskiner fases ut. Dette er maskiner som benytter plastgranulat, kjemikalier, høyt trykk og varme for å rengjøre storkjøkkenutstyr.

Oppvaskmaskinene som benytter plastgranulat til rengjøring, slipper kontinuerlig ut plastgranulat, og fragmenter av plastgranulat til avløpet, utilsiktet. Noe fanges opp i fettutskilleren, mens noe går videre til vannrenseanleggene. Der havner plasten til sist i slammet, samt at en liten andel av mikroplasten som oppstår, slippes ut sammen med det rensede avløpsvannet.

Slammet fra renseanleggene blir benyttet til gjødsel-/jordforbedringsmiddel i landbruket, og mikroplasten blir dermed spredd ut over store dyrkingsområder. Mikroplast kan ha skadelige effekter på helse og miljø. Dette på grunn av størrelse, lite nedbrytbarhet, og at de hopper seg opp i levende organismer som fisk og skalldyr og påvirker fysisk eller fordi de bærer med seg skadelige kjemikalier. Det er mangel på kunnskap om plastens effekt, og Nordisk Miljømerking ønsker derfor å bidra til å redusere utslipp av mikroplast til miljøet.

Om det utvikles granulat av nedbrytbart materiale, er dette tillatt å benytte. Dette forutsetter at granulatet er nedbrytbart i jord i det nordiske klimaet, og ikke bidrar til utslipp av plast og mikroplast, eller har andre negative miljøkonsekvenser.

O42 Vannbehandling

Det tillates ikke vannbehandling av alt vann inn til virksomheten. Med vannbehandling menes bruk av kjemikalier, biocider eller ionisering, som sølv- og kobberionisering, for å desinfisere vannet.

Unntak:

Unntak fra kravet gis om det har vært gjennomført en risikovurdering av det interne rørsystemet og risikovurdering for spredning av legionella via aerosol, som dokumenterer behov for vannbehandling. Risikovurderingen skal være gjennomført i henhold til bilag 6.

Beskrivelse av vannbehandling og informasjon om kjemikaliene som benyttes kreves.

Ved bruk av sølv- og kobberionisering skal det søkes om utslippstillatelse om kommunen krever dette. Dette varierer fra kommune til kommune.

 Bekreftelse på at det ikke benyttes kjemikalier til vannbehandling hos virksomheten.

Eventuelt, ved unntak fra kravet:

-  Risikovurdering, som dokumenterer at det er behov for vannbehandling.
-  Informasjon om vannbehandlingen som benyttes.
-  Sikkerhetsdatablad i henhold til gjeldende europeisk lovgivning (Annex II to REACH Regulation, 1907/2006/EC) for hvert kjemikalie som benyttes.



Ved bruk av sølv- og kobberionisering: Bekreftelse på at kommunen er kontaktet angående utslippstillatelse, hvis relevant.

Bakgrunn til krav gjeldende vannbehandling

Nordisk Miljømerking ønsker ikke vannbehandling ved Svanemerkede virksomheter, med mindre det har vært gjennomført en risikovurdering av det interne rørsystemet og risikovurdering for spredning av legionella via aerosol, som dokumenterer behov. Økt forekomst av biocider og tungmetaller, som sølv- og kobberioner i vannet, er negativt for vannmiljøet, og kan bidra til økt antibiotikaresistens.

Vannbehandlinger som gjøres på alt vann inn til en virksomhet, fører til at alt drikkevann og vann til matlaging inneholder mer skadelige kjemikalier enn nødvendig. Kravet stilles for å redusere bruk av skadelige kjemikalier, og for å forhindre at det gjennomføres unødvendige forebyggende behandlingsmetoder med kjemikalier, mot legionella.

I den norske forskriften om miljørettet helsevern⁹¹, står det at virksomheter (som hoteller) har plikt til å gi tilfredsstillende beskyttelse mot spredning av legionella via aerosol. Det skal gjennomføres en risikovurdering og fastsettes rutiner som sikrer at drift og vedlikehold gir tilfredsstillende vern mot legionella. «Innretningene skal etterses regelmessig, og det skal på grunnlag av en risikovurdering fastsettes rutiner som sikrer at drift og vedlikehold gir tilfredsstillende vern mot Legionella».

For eksempel kan Folkehelseinstituttet (FHI) bidra med risikovurderinger, råd og veiledning for kartlegging og håndtering. Nordisk Miljømerking har i bilag 6 samlet opp anbefalinger fra FHI, som vi krever som et minimum av en risikovurdering, om det besluttes at vannbehandling med kjemikalier skal gjennomføres på hotellet.

FHI anbefaler at alt vann i varmtvannsberedere regelmessig skal være oppvarmet til minst 70 °C. Et riktig dimensjonert anlegg og etablerte driftsrutiner som sikrer god sirkulasjon, tilstrekkelige høye vanntemperaturer og lave kaldtvannstemperaturer, er den beste forsikringen mot oppvekst av legionellabakterier. I tillegg må varmtvannssystemer, og unntaksvis kaldvannssystemer rengjøres og desinfiseres under følgende omstendigheter:

- I henhold til plan utarbeidet med bakgrunn i risikovurderinger og dersom rutinemessig tilsyn og analyser viser at det er nødvendig.
- Dersom anlegget har vært ute av bruk i mer enn en måned, for eksempel et hotellanlegg i lavsesong.
- Dersom et anlegg eller deler av det har vært gjenstand for vesentlige endringer eller blitt åpnet for vedlikeholdsformål på en slik måte at risikoen for legionellavekst har økt.
- Under eller etter utbrudd eller mistanke om utbrudd av legionellose, men først etter at prøvetaking for analyser av legionellabakterier er utført.⁹²

⁹¹ Forskrift om miljørettet helsevern, kap. 3, §11a

⁹² Folkehelseinstituttet: Forebygging av legionellasmitte - en veiledning. 2015

13 Innkjøp av miljømerkede varer og tjenester

043 Innkjøp av miljømerkede trykksaker, mykpapir og kopipapir

- **Trykksaker:** 100 % av innkjøpte trykksaker skal være fra et Svanemerket trykkeri, eller være sertifisert med EU Ecolabel, eller Blue Angel. Virksomheten skal ha rutiner for å etterspørre miljømerkede trykksaker ved bestilling.

Med trykksaker menes for eksempel informasjonsmateriell, reklame, brosjyrer, skriveblokker og brevpapir med logo. Kravet gjelder også trykksaker som kjedevirksomheter bestiller sentralt.

- **Mykpapir:** 100 % av innkjøpt mykpapir skal være miljømerket. Med mykpapir menes toalettpapir, kjøkkenruller, husholdningspapir og tørkepapir.
- **Kopieringspapir:** 100 % av innkjøpt kopipapir til daglig drift skal være miljømerket.

Med miljømerket mykpapir og kopipapir menes her produkter merket med Svanemerket, EU Ecolabel eller Blue Angel.

☞ Bekreftelse på avtaler med Svanemerket trykkeri, eller på trykkeri som leverer trykksaker med EU Ecolabel, eller på trykkeri/trykksak merket med Blue Angel.

☞ Lisensnummer og navn på trykkeriet.

☞ Rutiner eller annen dokumentasjon som bekrefter at miljømerkede trykksaker etterspørres.

☞ Dokumentasjon på innkjøpt mykpapir og kopipapir, som viser at innkjøpet er miljømerket.

🔍 Kontrolleres på kontrollbesøk.

Bakgrunn til krav gjeldende innkjøp

Nordisk Miljömärkning kräver inköp av miljömärkta produkter och tjänster, då dessa ha en mindre miljöbelastning jämfört med icke miljömärkta inköp.

Vi kräver att 100 % av alla trycksaker ska komma från Svanemerkt tryckerier eller vara miljömärkt med EU Ecolabel. Med trycksaker menas till exempel reklamblad, broschyrer, block och brevpapper med logo. Det er inte obligatorisk at trycksakerna från et Svanemerkt tryckeri behöver vara miljömärkta, men observera att miljömärkta trycksaker aktivt ska begäras vid beställning. Även om tryckeriet är miljömärkta sker inte märkningen av trycksakerna automatiskt. Inköpsansvarig ansvarar för att Svanen eller EU Ecolabel logo och tryckeriets licensnummer finns på de miljömärkta trycksaker.

Nordisk Miljömärkings miljökrav för mjukpapper omfattar allt från skogsbruk och val av råvara till låg energiförbrukning och låga utsläpp av koldioxid, rening av utsläppen till luft och vatten samt kontroll av användningen av kemikalier samt övergödande och försurande ämnen som svavel och kväveoxider.

Miljömärkt kopieringspapper innebär att fibern kommer från hållbart skogsbruk och/eller returpapper. Enbart märkning med PEFC- eller FSC-logon är dock inte tillräckligt, eftersom dessa märken endast täcker skogsråvaran. Papper märkt med Svanen eller EU Ecolabel säkrar, förutom skogsråvaran, att tillverkningen

sker med låga utsläpp till luft och vatten. Det framställs med effektiv energianvändning och en begränsad mängd kemikalier. Med kopieringspapper menas vanlig hvitt, A4 kopieringspapper.

P6 Innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester

Virksomheten får poeng for innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester i henhold til tabellen under. For å være poenggivende skal 100 % av hver kategori være miljømerket, med mindre annet er spesifisert i tabellen. Nordiske virksomheter kan maksimalt oppnå 12 poeng i dette kravet. Tyske, polske og litauiske virksomheter kan maksimalt oppnå 6 poeng i dette kravet. Poengkrav relevant for tyske, polske og litauiske virksomheter er markert med *.

Med miljømerket menes produkter merket med Svanemerket, EU Ecolabel, Blue Angel eller Bra Miljøval.

Svanemerket vaskeri premieres med poeng i krav P5, i kapitlet for kjemikalier. Produkter som er obligatoriske i andre krav i kriteriene er ikke poenggivende i dette kravet.

Tabell 14 Poenggivende produkter og tjenester

Miljømerkede produkter og tjenester	Poeng
Rengjøringsjeneste * og/eller vindusvask	3
Renseri	1
Svanemerket kaffetjeneste/service	3
Tøyhåndduksruller *	1
Såpe og sjampo, på gjesterom og felles toalett *	3
Engangsartikler *	1, pr. kategori (maks 2 kategorier)
Servietter *	1, pr. kategori (maks 2 kategorier)
Mikrofibermopper og kluter *	1
Stearinlys *	1, pr. kategori (maks 2 kategorier)
TV apparater	1
Møbler *	2, pr. kategori (maks 3 kategorier)
Utemøbler *	2, pr. kategori (maks 3 kategorier)
Gulv *	2
Tekstiler (dyner, puter, laken, sengesett, håndklær, duker og servietter)	2, pr. kategori (maks 2 kategorier)
Arbeidsklær, minst én personalkategori *	1
Svanemerket drivstoff til virksomhetens biler	1
Annet miljømerket, som for eksempel batterier, tonerkassetter, flipoverblokker, whiteboardtusser og annet. *	1, pr. kategori maksimalt 3 poeng
Innkjøpt elektrisitet er miljømerket i henhold til Bra Miljøval, EKOEnergy eller tilsvarende. * Miljømerker for elektrisitet skal oppfylle Nordisk Miljømerkings retningslinjer for sertifiseringsordninger. Bra Miljøval og EKOEnergy oppfyller retningslinjene og er godkjent.	1
Annet	Poeng
Gjenbruk av møbler, materialer, tekstiler og annet om det er av et betydelig omfang. Nordisk Miljømerking avgjør om omfanget er poenggivende. *	1, pr. kategori, maksimalt 2 poeng



Oversikt over innkjøpte produkter og tjenester, leverandør lisensnummer og omfang der det er relevant.



Kontrolleres på kontrollbesøk.

Bakgrunn krav gjeldende innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester

Nordisk Miljömärkning premierar användning av miljömärkta varor och tjänster genom att ha ett poängkrav med en lista på varor och tjänster som anläggningen kan välja emellan.

Nordisk Miljömärkning har ett gemensamt poängkrav med förbrukningsartiklar, sällanköpsvaror och tjänster. Det krävs att 100 % av det totala inköpet av den aktuella varan/tjänsten (pr. kategori) ska vara miljömärkt. Det innebär att det blir enkelt att dokumentera och att kontrollera på plats.

Miljømerket elektrisitet: Nordisk Miljømerking vil fremme elektrisitetsproduksjon med så lav miljøpåvirkning som mulig. Det finnes ulike miljömærkningssystem som sikkerstiller at fornybar produksjon oppfyller visse miljømessige minimumskrav. Systemene er ofte basert på EUs opprinnelsesgarantier for fornybar elektrisitet, men sikrer i tillegg ekstra miljøverdi.

For å oppnå dette poengkravet, holder det ikke kun å kjøpe fornybar elektrisitet. Elektrisiteten skal være miljømerket av en miljømerkeordning som er godkjent av Nordisk Miljømerking. Hva som godkjennes skal utredes av Nordisk Miljømerking.

Gjenbruk: Det gis poeng for gjenbruk av møbler, materialer og tekstiler, da dette bidrar til den sirkulære økonomien. For eksempel finnes det vaskerier som «upcycler» kasserte tekstiler. Det vil si at de benytter kasserte tekstiler i produksjon av nye tekstiler, og redesigner disse til ulike nye klær, som for eksempel arbeidsklær, forklleder og kokkefrakker. For å oppnå poeng må innkjøpet være av et betydelig omfang. Nordisk Miljømerking avgjør om omfanget er poenggivende.

14 Poengsammenstilling

O44 Obligatorisk krav til oppnådde poeng

Nordiske virksomheter skal oppfylle minimum 12 poeng i henhold til tabellen under.

Tabell 15 Poengsammenstilling for nordiske virksomheter

Poengkrav	Maksimal mulige poengsum
P1 Vannreducerende tiltak	3
P2 Tiltak for å forebygge og redusere matsvinn	3
P3 Økologisk mat og drikke	5
P4 Lokalprodusert mat og drikke	2
P5 Svanemerket vaskeri	3
P6 Innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester	12
Maksimalt mulige poeng	28

Tyske, polske og litauiske virksomheter skal oppfylle minimum 8 poeng i henhold til tabell 16 under.

Tabell 16 Poengsammenstilling for tyske, polske og litauiske virksomheter

Poengkrav	Maksimal mulige poengsum
P1 Vannreducerende tiltak	3
P2 Tiltak for å forebygge og redusere matsvinn	3
P3 Økologisk mat og drikke	5
P4 Lokalprodusert mat og drikke	2
P6 Innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester	6
Maksimalt mulige poeng	19



Oppsummering av poeng.

15 Endringer sammenlignet med tidligere versjon

Produktgruppeendring

Kriteriene i generasjon 5 for produktgruppen 055 vil kun være relevant for hoteller og andre overnattingssteder med eller uten restaurant og konferanse.

Tidligere har krav til serveringssteder uten overnatting og konferansesteder med Svanemerket restaurant vært inkludert i produktgruppen 055 Hotell, restaurant og konferanse. Disse er nå dratt ut av kriteriene til produktgruppe 055, og det er utviklet egne kriterier for «serverings- og konferansesteder (uten overnatting)» produktgruppe nummer 110. Produktgruppen 055 har endret navn til «Hoteller og andre overnattingssteder»

Struktur

Strukturen er endret for å gjøre kriteriene intuitive. Det skal være tydelig hvilke krav som gjelder hvem, siden produktgruppedefinisjonen inkluderer ulike kombinasjoner av virksomheter. Antall poengkrav er redusert betraktelig, samtidig som fleksibiliteten er beholdt ved å innføre obligatoriske tiltakskrav, hvor det kan velges mellom ulike tiltak.

Miljøledelse

Vi ønsker et større fokus på en god dialog med lisensinnehaver og kravet til årlig oppfølging er justert. Nytt er også obligatorisk krav til ”kontinuerlig forbedring”.

Energi

Energikravene er endret og skjerpet. Det er definert en øvre grenseverdi for bruk av energi, for å hindre at virksomheter med for høyt energiforbruk ikke kan svanemerkes. Det er ikke tillatt med fossil olje og gass til oppvarming. Virksomheter som er energieffektive med lavt energiforbruk, har bestått energikravet og behøver ikke dokumentere sin energieffektivitet ytterligere. Virksomheter med middels høyt energiforbruk må utføre energireduserende tiltak.

Vann

Kravene til vannforbruk er endret og skjerpet. Grenseverdi til forbruk av vann er obligatorisk for alle, i motsetning til generasjon 4, da hotellet kunne velge imellom å oppfylle grenseverdi til enten vann eller avfall.

Avfall

Kravene til avfall er endret og skjerpet. Obligatorisk grenseverdi til restavfall skal oppfylles, i motsetning til tidligere, da hotellet kunne velge imellom å oppfylle grenseverdi til enten vann eller avfall.

Nytt og omfattende krav til forebygging av matsvinn, som innebærer måling, analysering, informasjon til gjester, opplæring av ansatte og årlig oppfølging.

Kravene til engangsartikler er skjerpet, og forbudskrav til PVC i plastfilm er lagt til.

Bærekraftig mat og drikke

Det er innført nye krav gjeldende palmeolje, samt at kravene til økologisk mat og vegetarmat er endret og skjerpet. Lokalprodusert mat blir premiert i høyere grad enn tidligere. Servering av flaskevann tappet på bryggeri er ikke tillatt ved bordservering. Kravene til bærekraftig mat og drikke inkluderer poengkrav for å motivere til forbedringer.

Biomangfold

Det er innført nye krav til biomangfold til hoteller med hage/uteområde større enn 1 000 m², for å begrense tap av naturmangfold.

Kjemikalier

Kravene er endret og skjerpet. 100 % av generell rengjøring, oppvask og tekstilvask skal være miljømerket. Dette medfører at dokumentasjonsbyrden lettes betraktelig, ved at vi går bort fra rapportering av produkter i volum, men kun stiller krav til produktet. Vi stiller krav til klassifisering og innholdsstoffer til øvrige kjemikaliene som benyttes i tillegg til produkttyper som vi vet kan ha utfordrende klassifisering/innhold.

Nytt er krav til vannbehandling, samt krav til granulat til oppvask.

Innkjøp

Krav til innkjøp av miljømerkede produkter og tjenester er endret, skjerpet og forenklet. 100 % mykpapir og kopipapir skal være miljømerket. 100 % av alle trykksaker skal være fra et miljømerket trykkeri. Endringen av kravet fører til en forenkling i dokumentasjonsbyrde. Man trenger ikke å beregne innkjøpte mengder, men kun dokumentere at man benytter miljømerkede produkter. Virksomheten blir premiert med poeng for innkjøp av øvrige miljømerkede produkter og tjenester for å motivere til ytterligere bærekraftig innkjøp ut over det obligatoriske.